

سیری در آثار
علامہ سید محمد حسین طهرانی

سید محمود ہاشمی نسب

سیخ شہب حدادی

www.kolab.ir

سیری در آثار علامه سید محمد حسین طهرانی

سید محمود هاشمی نسب، شیخ شعیب حدادی

انتشارات دلیل ما

چاپ سوم: بهار ۱۴۰۲

تیراژ: ۳۰۰ نسخه

چاپ: نگین

شابک: ۷-۱۸۶-۴۴۲-۶۰۰-۹۷۸

تلفن و نمابر: ۳۷۷۴۴۹۸۸ - ۳۷۷۳۳۴۱۳ (تلفن: ۹۸۲۵+)

دفتر مرکزی: قم، خیابان معلم، مجتمع ناشران، طبقه ششم، واحد ۶۱۲ و ۶۱۳
ارتباط با ما: Info@dalilema.ir | www.dalilema.ir (خرید آنلاین)

سید محمد

مراکز پخش

قم - خیابان معلم - مجتمع ناشران، طبقه ششم، واحد ۴۴ | تلفن: ۳۷۷۳۳۴۱۳ و ۳۷۷۴۴۹۸۸
قم - خیابان صفائیه - رویروی کوچک ۳۸، بلاک ۷۵۹ | تلفن: ۳۷۷۳۷۰۱۱ و ۳۷۷۳۷۰۰۱
تهران - خیابان انقلاب - خیابان فخررازی، نیش بین بستری، بلاک ۶۱ | تلفن: ۶۶۴۴۴۱۴۱
مشهد - چهارراه شهداء - ضلع شمالی باغ نادری - کوچه شهید خوراکیان - مجتمع کجینه کتب - طبقه اول | تلفن: ۳۲۲۳۷۱۱۳-۵

انتشارات دلیل ما

www.dalilema.ir

سرشناسه
عنوان قرارداد
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک
وضعیت فهرست نویسی
فیا: 7 - 186 - 442 - 600 - 978

هاشمی نسب، سید محمود، ۱۳۵۳ -
سیری در آثار علامه سید محمد حسین طهرانی /
سید محمود هاشمی نسب، شعیب حدادی.
تهران: دلیل ما، ۱۳۹۹.
ص: ۲۳۲، ص: ۱۲/۵x۲۱/۵؛ س. م.
حسینی طهرانی، سید محمد حسین، ۱۳۰۵ - ۱۳۷۴ -- نقد و تفسیر
مجتهدان و علما -- ایران -- نقد و تفسیر
Ulama -- Iran -- Criticism and interpretation:
حدادی، شعیب، ۱۳۵۹ -
رده بندی کنگره
شماره رده دیویی
شماره کتابشناسی ملی
BP۵۵ /۳ :
۲۹۷ /۹۹۸ :
۵۹۳/۱۰۱ :

مرکز نشر و پخش کتب معارف اهل بیت (ع)
۹ سال ناشر نمونه و برگزیده کشوری
با تولید بیش از ۱۰۰۰ عنوان کتاب

فهرست مطالب

- انگیزه نگارش..... ۱۱
- بخش اول: آراء سیاسی ۱۳
- نظر علامه طهرانی درباره مقام معظم رهبری دامت برکاته ۱۵
- گزارش های تاریخی: ۱۵
- ۱- ادعای راهنمایی رهبر کبیر انقلاب اسلامی ۱۵
- ۲- ادعای نقش اساسی در شکل گیری قیام بانزده خرداد چهل و دو ۱۶
- ۳- ادعای نجات جان بنیانگذار جمهوری اسلامی ۱۷
- اعتراض به استعمال لفظ امام در مورد بنیانگذار جمهوری اسلامی ۲۱
- قسمتی از نقدها به پیش نویس قانون اساسی ۲۳
- بخش دوم: بررسی داستان ها و حکایت ها ۲۵
- جناب آقای حدّاد (استاد علامه طهرانی) ۲۷
- شغل استاد ۲۷
- مدّت تلمذ علامه طهرانی در نزد آقای حدّاد ۲۸
- میزان تحصیلات استاد ۲۸
- ۱- اعتراض آقای حدّاد به مسائل حجّ ۳۱
- ۲- شرط امر به معروف و نهی از منکر از نظر آقای حدّاد ۳۴

- ۳- لعن از نظر آقای حدّاد ۳۵
- ۴- شادی آقای حدّاد در روز عاشورا ۳۹
- گریه شدید آقای حدّاد در فراق علامه طهرانی ۴۲
- عدم تفاوت میان بهشت و دوزخ ۴۴
- سفارش به کتمان سرّ و عدم عمل به آن ۴۵
- تسلیم و بی اختیارگی در برابر خدا و موت اختیاری ۴۷
- نظارت بر ذرات کائنات و فراموشی در امور ضروری ۴۸
- مقام فناء و بقاء ۵۰
- فناء و بقاء یا مقام خدایی ۵۳
- حقیقت ولایت از نظر علامه طهرانی ۵۵
- چه کسانی به مقام فناء و بقاء رسیده‌اند؟ ۵۵
- آقای حدّاد مافوق افق بود ۵۸
- ولایت جناب آقای حدّاد ۵۹
- حجیت قول و فعل آقای حدّاد ۶۱
- اطاعت تامّ و تسلیم محض در مقابل استاد ۶۲
- خود ستایی ۶۵
- مریدان افراطی ۶۷
- گفتار متعارض درباره استاد طریق ۶۸
- گزارش متعارض با تاریخ معتبر ۶۹
- بخش سوّم: آراء معارفی ۷۱
- کشف و شهود بهترین روش ۷۳
- گفتار متعارض درباره عقل ۷۵
- گفتار متعارض درباره فلاسفه ۷۷
- وحدت شخصی وجود ۷۹

- ۸۵..... تمامی محسوسات عالم بوج و باطل است.
- ۹۰..... مستند نظریه وحدت شخصی وجود
- ۹۴..... حکم به شرک همه مسلمین
- ۹۶..... فرق بین عقیده نصاری و نظریه وحدت شخصی وجود
- ۹۸..... بت پرستی و طهارت همه نجاسات
- ۹۹..... معرفت تفصیلی به ذات حق تعالی
- ۱۰۳..... گفتار متعارض درباره بایزید و حلاج
- ۱۰۵..... گفتار متعارض در تشبیه خالق تعالی به مخلوقات
- ۱۰۸..... گفتار متعارض درباره نظریه تشکیک در وجود
- ۱۰۹..... گفتار متعارض در باب امامت
- ۱۱۱..... گفتار متعارض در مسأله جبر و اختیار
- ۱۱۳..... گفتار متعارض درباره سقوط تکالیف شرعی از صوفیان
- ۱۱۵..... شیطان مأمور مطیع خدا
- ۱۱۶..... ملاصدرا و سبزواری به مقام اعلای عرفان نرسیده اند
- ۱۱۸..... تصوّف شرط افتاء و قضاء و حکومت
- ۱۲۰..... مبنای روایی و عدم عمل به آن
- ۱۲۳..... دلیل ترکیه نفس
- ۱۲۴..... علم فقه آدون العلوم
- ۱۲۵..... جواب آیه الله العظمی میلانی (ره) به علامه طهرانی
- ۱۲۷..... گفتار متعارض در تصوّف همه علماء
- ۱۲۸..... اقوال علماء در ردّ صوفیه
- ۱۳۶..... حجیت قول فقیه در پاره ای از موضوعات
- ۱۴۰..... اخلاق عملی در برخورد با منتقدین
- ۱۴۲..... اهانت به اعظام علماء

- ۱۴۴..... بخشی از علل مخالفت فقهاء با صوفیه
- ۱۵۲..... توجیهاتی درباره ابن عربی
- ۱۶۲..... ادله ی تشیع ابن عربی و پاسخ آن
- ۱۷۰..... گفتار متعارض درباره ابن عربی
- ۱۷۵..... عقاید علامه طهرانی از نظر مراجع عظام:
- ۱۸۵..... بخش چهارم: نگاهی به کتاب نور مجرّد
- ۱۸۵..... توصیف علامه طهرانی در کتاب نور مجرّد
- ۱۹۱..... اشتراک مشایخ صوفیه با ائمه معصومین علیهم السلام در کمالات
- ۱۹۶..... ادعای وصول به مقام امیرالمؤمنین علیه السلام
- ۱۹۸..... ۱- اطاعت مطلقه از مرشد صوفی مانند امامان معصوم علیهم السلام
- ۱۹۹..... ۲- ترجیح حکم مرشد صوفی بر حکم شرعی
- ۲۰۱..... ۳- لزوم محبت تام به مرشد صوفی
- ۲۰۲..... ۴- بی نیازی از امام زمان علیه السلام
- ۲۰۳..... فرق بین مشایخ صوفیه و امامان معصوم علیهم السلام
- ۲۰۵..... دلیل نقلی فناء
- ۲۱۲..... بطلان توحید عامه مردم
- ۲۱۳..... انتفاء اسناد عذاب به خداوند
- ۲۱۴..... گفتار متعارض در لزوم استاد
- ۲۱۷..... اطلاع جناب آقای انصاری از لوح محفوظ
- ۲۱۸..... کتمان مقامات معنوی
- ۲۱۹..... ابراز مقامات معنوی
- ۲۲۱..... کرامات
- ۲۲۲..... جدا از مؤمنین
- ۲۲۳..... نسبت فعل خود به خدا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين و صلى الله على سيدنا و نبينا محمد و آله الطيبين الطاهرين و لعنة

الله على أعدائهم اجمعين

برحسب آیات قرآن و احادیث اهل البيت : ، نجات و سعادت بشر مرهون دو امر

است:

۱- ایمان و عقیده صحیح

۲- اعمال صالح و شایسته^۱

تلاش پیامبران عظیم الشان و امامان معصوم علیهم السلام و به تبعیت از آنان علمای
وارسته‌ی دین در طول تاریخ بشریت برای تبیین عقیده صحیح بوده است که در این راه
هرگونه زحمت و رنجی را بر خود هموار نمودند.

آنان برای شناساندن عقاید حقیقی و ابطال باورهای نادرست از هیچ کوششی دریغ

نورزیدند.

ما نیز در راستای حرکت آنان تصمیم به گردآوری نوشتار حاضر گرفتیم زیرا که بیان

حقایق و نشان دادن سره از ناسره در باب اعتقادات، تکلیفی عقلی و شرعی است.

در سالهای اخیر یکی از کسانی که در نشر و ترویج مسلک صوفیه سعی فراوانی نمود

علامه سید محمد حسین طهرانی است.

ایشان از پایه گذاران تصوف در حوزه علمیه مشهد می‌باشند که با تألیفات و آثار خود

۱. الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَىٰ لَهُمْ وَحُسْنُ مَآبٍ. الرعد: ۲۹

عده‌ای از طلاب و دانشجویان علوم دینی و گروهی از مردم عادی را جذب عقاید صوفیه نمود.^۱

بعد از درگذشت وی گروهی از مریدانشان با جدیت، دیدگاه‌های ایشان را گسترش دادند و در حوزه کهن خراسان شعبه‌ای خاص با عنوان عرفان تأسیس کرده و جمعیت قابل توجهی از طلاب مبتدی و مردم عامی را در مسیر تصوف قرار دادند.

از این رو کتب و آثار علامه طهرانی را مورد مطالعه قرار دادیم و نقطه نظراتشان را از میان صدها صفحه جدا ساخته و در معرض دید علاقه مندان گذاردیم تا کسانی که قصد حرکت در مسیرشان را دارند با بصیرت و بینش کامل در این راه قدم بردارند چرا که تذکر به اشکالات آراء کسی که رهبری اعتقادی جماعتی را بر عهده گرفته وظیفه هر شخصی است که توان بیان آن را دارا است. و در این مسیر از فتاوی مراجع عظام تقلید که پیوسته در زمان غیبت امام عصر علیه السلام پرچمداران مکتب اهل البیت علیهم‌السلام بوده‌اند، بهره مند شده ایم که در پایان بخش سوم از نظر خوانندگان گرامی خواهد گذشت.

نوشتار حاضر در چهار بخش نظریات علامه طهرانی را مطرح می‌نماید:

- ۱- آراء سیاسی
- ۲- بررسی داستان‌ها و حکایت‌ها
- ۳- آراء معارفی
- ۴- نگاهی به کتاب نور مجرّد (یادنامه علامه طهرانی)

---

۱. نوشته‌اند: «جمیع علمای حقه حقیقیه شیعه، با اصول اعظم تصوف و عرفان همگام بوده‌اند»
 الله شناسی: ج ۳ ص ۳۳۱. درباره عدم صحت این ادعا در بخش سوم بحث خواهیم کرد.